

USTAWA
z dnia 27 sierpnia 1997 r.

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1997 r. Nr 113, poz. 735, Nr 160, poz. 1081.

o restrukturyzacji finansowej jednostek górnictwa węgla kamiennego oraz
o wprowadzeniu opłaty węglowej

Art. 1.

1. Ustawa reguluje zasady i warunki restrukturyzacji finansowej jednostek górnictwa węgla kamiennego oraz wprowadzenia opłaty węglowej.
2. Przez jednostki górnictwa węgla kamiennego, o których mowa w ust. 1, zwane dalej "jednostkami", rozumie się jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, spółki utworzone przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, w których akcje (udziały) jednoosobowych spółek Skarbu Państwa przekraczają 80% kapitału akcyjnego (zakładowego), oraz przedsiębiorstwa państwowe - realizujące działalność polegającą na wydobywaniu węgla kamiennego lub prowadzące likwidację zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny.

Art. 2.

Restrukturyzacji finansowej w ramach ustawy podlegają wszystkie zobowiązania jednostek powstałe do dnia 31 lipca 1997 r., niezależnie od już zawartych w tym zakresie umów, porozumień i decyzji, z tytułu:

1) opłat i kar:

- a) za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, w części dotyczącej odprowadzania zasolonych wód kopalnianych do wód, określonych przepisami ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 47, poz. 299 i Nr 88, poz. 554),
  - b) eksploatacyjnych, określonych przepisami art. 84-87 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726),
- 2) składek na ubezpieczenie społeczne należnych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

- 3) wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Art. 3.

1. Restrukturyzacji finansowej podlega jednostka, która zaprzestała spłacania w całości lub w części zobowiązań z tytułów, o których mowa w art. 2.
2. Restrukturyzacja finansowa następuje na wniosek jednostki, złożony wierzycielowi nie później niż do dnia 30 czerwca 1999 r.
3. Do wniosku o restrukturyzację finansową jednostka dołącza:
  - 1) opinię Ministra Skarbu Państwa sformułowaną w uzgodnieniu z Ministrem Gospodarki,
  - 2) program uzdrowienia gospodarki jednostki, zawierający harmonogram jego realizacji, zaopiniowany przez Państwową Agencję Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego Spółka Akcyjna,
  - 3) bilans z rachunkiem zysków i strat,
  - 4) wyciąg z właściwego rejestru,
  - 5) spis wierzycieli z wymienieniem wysokości wierzytelności, terminów ich płatności oraz wykazaniem zabezpieczeń spłaty tych wierzytelności,
  - 6) wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji,
  - 7) wykaz tytułów egzekucyjnych wystawionych przeciwko jednostce,
  - 8) wykaz dłużników jednostki z podaniem wysokości należności i terminów ich płatności,
  - 9) zaświadczenie z właściwego urzędu skarbowego o stanie zobowiązań wobec budżetu państwa z tytułu podatków.

Art. 4.

1. Restrukturyzacja finansowa jednostek następuje w trybie, o którym mowa w art. 5, na zasadach określonych w art. 6.
2. Restrukturyzacja finansowa może nastąpić, jeżeli jednostka nie zalega z tytułu podatków wobec budżetu państwa, natomiast z tytułów, o których mowa w art. 2 pkt 2, za okres po dniu 31 lipca 1997 r. nie zalega w dniu złożenia wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 2.
3. Jednostka dokonująca restrukturyzacji finansowej w ramach ustawy nie może dokonywać darowizn, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 1.
4. Wynagrodzenia członków zarządu, dyrektorów oraz diety członków rady nadzorczej jednostki objętej restrukturyzacją nie mogą przekroczyć wysokości określonej przez Ministra Gospodarki w drodze rozporządzenia.

Art. 5.

1. Restrukturyzacja finansowa następuje w formie umowy zawieranej pomiędzy wierzycielem a jednostką po spełnieniu warunków określonych w art. 3.
2. Umowa powinna zawierać w szczególności:

- 1) uzgodnione warunki i terminy ratalnej spłaty zobowiązań oraz ewentualnych odsetek,
- 2) zobowiązanie jednostki do kwartalnego przedstawiania wierzycielowi zaświadczenia o stanie wymagalnych zobowiązań podatkowych wobec budżetu państwa,
- 3) zobowiązanie jednostki do przedstawiania Ministrowi Gospodarki informacji kwartalnej o stanie realizacji programu, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 2.

Art. 6.

1. Spłata zobowiązań, o których mowa w art. 2, podlega odroczeniu do dnia 31 grudnia 1999 r.
2. Zobowiązania, o których mowa w art. 2, podlegają spłacie w ratach począwszy od dnia 1 stycznia 2000 r. według następującego harmonogramu:
  - 1) w 2000 r. - 10%,
  - 2) w 2001 r. - 10%,
  - 3) w 2002 r. - 15%,
  - 4) w 2003 r. - 20%,
  - 5) w 2004 r. - 20%,
  - 6) w 2005 r. - 25%- ogólnej kwoty zobowiązania.
3. Za okres odroczenia spłaty zobowiązań, o którym mowa w ust. 1, nie pobiera się odsetek.
4. Za okres ratalnej spłaty zobowiązań odsetki nie mogą być wyższe niż 1/2 stopy kredytu lombardowego obwieszczanej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.
5. W przypadku nie uregulowania jakiegokolwiek z rat lub wystąpienia zaległości w zobowiązaniach podatkowych wobec budżetu państwa albo zobowiązaniach, o których mowa w art. 2, odroczone zobowiązanie staje się natychmiast wymagalne.
6. W przypadku nierealizowania przez jednostkę programu uzdrowienia gospodarki, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 2, Minister Gospodarki informuje o tym Ministra Skarbu Państwa.

Art. 7.

1. Jednostki likwidujące w całości lub w części zakłady górnicze wydobywające węgiel kamienny przy udziale środków z budżetu państwa zwolnione są od obowiązku uiszczania bieżących opłat i kar, o których mowa w art. 2 pkt 1 i 3, od dnia zaprzestania wydobywania węgla, w wysokościach przypadających na likwidowany zakład górniczy lub jego likwidowaną część.
2. Zobowiązania jednostek likwidujących w całości lub w części zakłady górnicze wydobywające węgiel kamienny, powstałe przed dniem 31 lipca 1997 r. z tytułów, o których mowa w art. 2, podlegają umorzeniu z mocy ustawy w wysokościach przypadających na likwidowany zakład górniczy lub jego likwidowaną część.

3. Przychody z tytułu umorzenia, o którym mowa w ust. 2, nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592 i Nr 107, poz. 685).

Art. 8.

1. Rezerwa tworzona przez jednostki na wypłatę świadczeń i nagród przysługujących na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa - Karta Górnika (Dz.U. z 1982 r. Nr 2, poz. 13), do wysokości określonej w tym rozporządzeniu, stanowi koszt uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.
2. Wypłata świadczeń i nagród, o których mowa w ust. 1, do wysokości rezerw nie jest kosztem uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 9.

1. W okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2000 r. producenci węgla kamiennego określonego Polską Normą obowiązani są jako płatnicy naliczać i pobierać od nabywców węgla przeznaczonego na zaopatrzenie rynku krajowego oraz odprowadzać na Fundusz Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego, o którym mowa w art. 12, opłatę węglową w wysokości 2% ceny sprzedanego węgla kamiennego uwzględniającej podatek od towarów i usług.
2. W przypadku wprowadzenia na rynek krajowy węgla zakupionego w celu eksportu, zbywający węgiel obowiązany jest naliczyć i odprowadzić opłatę węglową na Fundusz Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego, o którym mowa w art. 12.
3. Obowiązek naliczania i uiszczania opłaty węglowej dotyczy również innych form obrotu węglem, a w szczególności kompensowania zobowiązań i zamiany towarowej.

Art. 10.

1. W okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 2000 r. opłata węglowa jest pobierana również od importerów węgla kamiennego.
2. Organ celny nalicza i pobiera od importerów węgla opłatę węglową w wysokości 2% wartości celnej powiększonej o należne cło i podatek od towarów i usług, w terminie i na warunkach określonych dla zapłaty cła.
3. Organ celny odprowadza opłatę węglową na Fundusz Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego, o którym mowa w art. 12.

4. Jeżeli na podstawie przepisów Kodeksu celnego organ celny dokonuje zabezpieczenia kwoty wynikającej z długu celnego, to zabezpieczeniu w trybie stosowanym przy zabezpieczaniu należności celnych podlega również kwota opłaty węglowej.
5. Organ celny jest organem egzekucyjnym, w rozumieniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w zakresie opłaty węglowej należnej od importu węgla.

Art. 11.

1. Opłata węglowa podlega odprowadzeniu na Fundusz Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego, o którym mowa w art. 12, w terminie 14 dni od jej pobrania, nie później jednak niż 30 dni od wydania węgla.
2. Nabywca węgla uiszcza opłatę węglową sprzedawcy nie później niż w terminie 14 dni od otrzymania węgla.
3. Do opłaty węglowej stosuje się odpowiednio przepisy o zobowiązaniach podatkowych, z tym że organem uprawnionym do wydawania decyzji w sprawach odroczenia jej zapłaty lub rozłożenia na raty jest Minister Gospodarki.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb pobierania i odprowadzania opłaty węglowej.

Art. 12.

1. Tworzy się Fundusz Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego, zwany dalej "Funduszem".
2. Fundusz jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. - Prawo budżetowe (Dz.U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344, z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601 i Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 621 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 348 i Nr 79, poz. 484).
3. Dysponentem Funduszu jest Minister Gospodarki.
4. Środki Funduszu są gromadzone na wyodrębnionym rachunku w banku państwowym.
5. Gospodarka finansowa Funduszu jest prowadzona na podstawie planu stanowiącego część ustawy budżetowej, określającego przychody i rozchody Funduszu.
6. Koszty obsługi Funduszu obciążają środki finansowe Funduszu.
7. Projekt planu, o którym mowa w ust. 5, opiniowany jest przez Radę Funduszu, o której mowa w art. 13.

Art. 13.

1. Rada Funduszu jest powoływana przez Ministra Gospodarki w porozumieniu z Ministrem Finansów.
2. Rada Funduszu jest organem sprawującym nadzór nad działalnością Funduszu, a w szczególności nad wydatkowaniem środków zgodnie z ich przeznaczeniem.

3. W skład Rady Funduszu wchodzi 6 przedstawicieli reprezentujących: Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa, Ministra Gospodarki, Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, wojewodę katowickiego, Państwową Agencję Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego Spółka Akcyjna.
4. Pracami Rady Funduszu kieruje przewodniczący wybrany przez Radę na pierwszym posiedzeniu.
5. Zasady i tryb pracy Rady Funduszu określa regulamin uchwalony przez Radę i zatwierdzony przez Ministra Gospodarki.

Art. 14.

Przychodami Funduszu są:

- 1) opłata węglowa,
- 2) wpływy z tytułu oprocentowania środków na rachunkach bankowych Funduszu,
- 3) wpływy z oprocentowania pożyczek udzielonych przez Fundusz,
- 4) zapisy i darowizny od osób fizycznych i prawnych,
- 5) środki uzyskane przez Fundusz od zagranicznych instytucji finansowych,
- 6) inne przychody.

Art. 15.

1. Środki Funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć jednostek, a w szczególności:
  - 1) dofinansowanie inwestycji proekologicznych,
  - 2) wspieranie procesów likwidacyjnych,
  - 3) cele związane z restrukturyzacją i modernizacją górnictwa węgla kamiennego, określone przez Ministra Gospodarki.
2. Środki Funduszu przeznacza się również na zasilanie Funduszu Górnośląskiego Spółka Akcyjna w wysokości do 20% wpływów z opłaty węglowej w celu tworzenia alternatywnych miejsc pracy.
3. Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1, w formie dotacji lub oprocentowanych pożyczek udzielanych jednostkom w wysokości do:
  - 1) 50% kosztorysowej wartości przedsięwzięcia w przypadku dotacji,
  - 2) 75% kosztorysowej wartości przedsięwzięcia w przypadku pożyczki.
4. Nadwyżki bilansowe środków Funduszu mogą być lokowane wyłącznie w bonach skarbowych i obligacjach emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski.

Art. 16.

1. Jednostka może uzyskać pomoc, o której mowa w art. 15 ust. 3, po złożeniu wniosku określającego rodzaj przedsięwzięcia i spodziewane korzyści ekonomiczne wraz z niezbędną dokumentacją uzasadniającą wniosek.

2. Wniosek powinien być rozpatrzony przez Fundusz w terminie dwóch miesięcy od dnia jego złożenia.
3. Środki finansowe mogą być przekazane na realizację przedsięwzięcia, którego podjęła się jednostka, po sporządzeniu i podpisaniu umowy z Funduszem określającej zakres i harmonogram tego przedsięwzięcia.
4. Jednostki, które uzyskały pomoc w formie dotacji lub pożyczki, są zobowiązane do przedstawiania Funduszowi kwartalnych sprawozdań z rzeczowego i finansowego wykonania zadania.
5. Środki finansowe Funduszu nie mogą być przeznaczane na wynagrodzenia w jednostkach.

Art. 17.

Minister Gospodarki, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) szczegółowe zasady:
  - a) wyboru przedsięwzięć, które mogą być dofinansowywane ze środków Funduszu,
  - b) udzielania i spłaty pożyczek oraz udzielania dotacji,
- 2) szczegółowy zakres informacji:
  - a) przedstawianych we wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1,
  - b) ujmowanych w sprawozdaniach, o których mowa w art. 18,
- 3) wzór umowy, o której mowa w art. 16 ust. 3.

Art. 18.

Minister Gospodarki składa Radzie Ministrów coroczne sprawozdanie z działalności Funduszu.

Art. 19.

Do rozliczeń dotyczących opłaty węglowej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599, z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231 i Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640 oraz z 1997 r. Nr 111, poz. 722).

Art. 20.

W sprawach dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne, na Fundusz Pracy i na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych uregulowanych w art. 2-6 do 31 grudnia 2005 r. nie stosuje się art. 35 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 i Nr 74, poz. 441, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 104, poz. 450 i Nr 110, poz. 474, z 1994 r. Nr 84, poz. 385 oraz z 1995 r. Nr 4, poz. 17 i Nr 85, poz. 426).

Art. 21.

1. W przypadku nieodpłatnego przekazywania przez jednostki gminom lub innej osobie prawnej zasobów budynków mieszkalnych wraz z towarzyszącymi obiektami infrastruktury technicznej i społecznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 października 1994 r. o zasadach przekazywania zakładowych budynków mieszkalnych przez przedsiębiorstwa państwowe (Dz.U. Nr 119, poz. 567, z 1996 r. Nr 52, poz. 236 i z 1997 r. Nr 6, poz. 32) termin składania oświadczeń o zamiarze przekazania, określony w art. 3 ust. 1 tej ustawy, przedłuża się do dnia 30 czerwca 1999 r.
2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, mogą o wartość bilansową przekazywanych nieruchomości pomniejszyć kapitał zapasowy; w następnej kolejności może być pomniejszony kapitał rezerwowy oraz kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny. Pomniejszenie kapitału zapasowego i rezerwowego następuje z zachowaniem warunków określonych w art. 427 § 4 i 5 Kodeksu handlowego.
3. Przepisu art. 31 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272 i Nr 88, poz. 554) nie stosuje się w przypadku określonym w ust. 2, w odniesieniu do zakazu podziału kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.

Art. 22.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.